

บทที่ 5

หน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตร (นพก.)
(Agricultural Planning Area : APU)

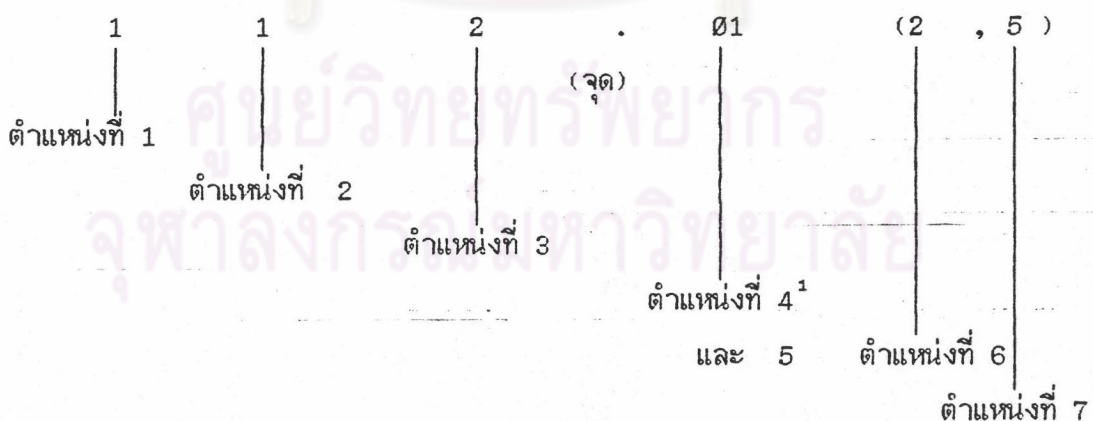
หน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตรเป็นเสมือน ดรรชนีที่จะวัดความเหมาะสมของพื้นที่ทางการเกษตรว่าในแต่ละพื้นที่ เมื่อพิจารณาจากหน่วยวางแผนพื้นที่ทางการเกษตรแล้ว พื้นที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะปลูกพืชอะไรบ้าง

5.1 องค์ประกอบของข้อมูลในการพิจารณาหน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตร

สำหรับการกำหนดหน่วยวางแผนพื้นที่ทางการเกษตร (นพก. : APU) นั้น องค์ประกอบของข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณาคือ

1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร (ดูจาก กชช 2.ค)
2. สมรรถนะของดินเพื่อการเกษตร (ดูจากแผนการใช้ที่ดินของจังหวัด กรมการนิเทศที่ดิน)
3. การให้ความร่วมมือของเกษตรกร (ดูจาก กชช 2.ค)

5.2 หน่วยวางแผนพื้นที่ทางการเกษตรจะใช้สัญลักษณ์ดังนี้

¹ เลขหลังจุดเช่น นพก.112.01 และนพก.112.02 หมายถึง พื้นที่ดังกล่าวมี นพก.ประเภทเดียวกัน และตัวเลขในวงเล็บหมายถึง ดัชนีภาพของ นพก. ที่สามารถปลูกพืชอื่น ๆ ได้อีก

ตำแหน่งที่ 1 แหล่งน้ำ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
สัญลักษณ์

- 1-- คือ มีน้ำเพียงพอ หมายถึง - พื้นที่ชลประทาน แม่น้ำ คลอง ห้วยที่มีน้ำตลอดปี และน้ำใต้ดิน 50-100 ลบ. เมตรต่อชั่วโมง หรือมากกว่า
- พื้นที่ที่มีโอกาสฝนตกระหว่าง 60-80 วันต่อปี หรือมากกว่า
 - สปีดน้ำที่ฝนตกเท่ากับหรือมากกว่า 5 มม. มีมากกว่า 40 สปีดน้ำ
- 2-- คือ ไม่มีน้ำพอเพียง หมายถึง - แม่น้ำ คลอง ห้วย ใช้ไม่ได้ตลอดปี
- น้ำใต้ดินต่ำกว่า 50 ลบ. เมตรต่อชั่วโมง
 - พื้นที่ที่มีโอกาสฝนตกน้อยกว่า 60 วันต่อปี
 - สปีดน้ำที่ฝนทั้งช่วง มีมากกว่า 40 สปีดน้ำ ติดต่อกัน และมีปริมาณเท่ากับหรือน้อยกว่า 5 มม.

ตำแหน่งที่ 2 ความเหมาะสมของดิน แบ่งย่อยออกเป็น 7 ประเภท
สัญลักษณ์

- 1- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตที่เน้นข้าวเป็นหลัก
- 2- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตที่เน้นพืชไร่เป็นหลัก
- 3- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตที่เน้นไม้ผล ไม้ยืนต้น
- 4- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตที่เน้นพืชผักเป็นหลัก
- 5- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการผลิตที่เน้นปศุสัตว์เป็นหลัก
- 6- หมายถึง พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำการประมง
- 0- หมายถึง พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการวางแผนโครงการการผลิตทางเกษตร

ตำแหน่งที่ 3 การคาดคะเนศักยภาพความร่วมมือจากเกษตรกร แบ่งย่อยออกเป็น 2 ประเภท
สัญลักษณ์

- 1- คือ มีศักยภาพความร่วมมือดี หมายถึง - จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเช่าที่ทำกินน้อยกว่า 5 ครัวเรือนใด ๆ เลยที่ไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเช่าที่ทำกิน
- จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีการอพยพไปทำงานที่อื่น น้อยกว่า 10% ของครัวเรือนทั้งหมด หรือไม่มีการอพยพเลย

- มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรจำนวนตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไปในหมู่บ้าน
 - โรคที่พบมากในหมู่บ้านคือ เป็นไข้และไข้หวัดธรรมดา
 - จำนวนประชากรในหมู่บ้านที่มีการศึกษาสูงกว่า 6. มีมากกว่า 10 %
 - มีการฝึกอบรมทางด้านการเกษตรและอื่น ๆ อยู่ในหมู่บ้าน
- 2- คือ มีศักยภาพความร่วมมือ หมายถึง
- จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่ไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเช่าที่ทำกินมากกว่า 5 ครัวเรือน
 - จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีการอพยพไปทำงานที่อื่นมากกว่าหรือเท่ากับ 10% ของครัวเรือนทั้งหมด
 - มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร 1 - 2 กลุ่มในหมู่บ้าน
 - โรคที่พบมากที่สุด คือ โรคท้องร่วง ทางเดินอาหาร พยาธิ ไข้ป่า และมาเลเรีย
 - จำนวนประชากรในหมู่บ้านที่มีการศึกษาสูงกว่า 6. มีอยู่ระหว่าง 5 - 10%
 - มีการฝึกอบรมทางด้านการเกษตรและอื่น ๆ ในหมู่บ้านแต่ไม่สม่ำเสมอ

ตำแหน่งที่ 4,5 คือ จำนวนนับของหน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตร (นผก.) นั้น ๆ หมายถึงหน่วยวางแผนที่ 1,2,3... แต่เมื่อพิจารณาในหนึ่งจังหวัดแล้วมีเพียง 1 นผก. และหลังจุดจะเป็นจุด ศูนย์ ศูนย์

ตำแหน่งที่ 6 คือ พื้นที่ที่มีสำหรับการผลิตที่เป็นอันดับสองรองจากตำแหน่งที่ 2

ตำแหน่งที่ 7 คือ พื้นที่ที่มีการผลิตที่เป็นอันดับสามรองจากตำแหน่งที่ 6

ในหนึ่งจังหวัดจะพิจารณาหน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตร (นผก.) โดยแยกเป็นรายอำเภอ และใช้อาณาเขตของตำบลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแบ่งหน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตรในหนึ่งหน่วยวางแผนจะครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งตำบลหรือสองตำบล... หรือมากกว่า แต่ไม่เกินหนึ่งอำเภอหากตำบลใดมีรหัส (แหล่งน้ำ ความเหมาะสมของดิน และศักยภาพความร่วมมือของเกษตรกร) นผก. เดียวกันและมีพื้นที่ติดกันจะรวมเป็น นผก. เดียวกัน

ตารางที่ 5.1 หน่วยงานแผนการเกษตรในจังหวัดนครราชสีมา

รหัส นพก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
1. อำเภอด่านขุนทด	1,096,118.70	
211.01	22,835.80	ด่านนอก
211.02	102,761.10	บ้านแปรง หนองบัวตะเกียด
212.01	91,343.25	ด่านขุนทด หนองบัวละคร
212.02	42,817.13	กุดพิมาน
221.01	48,526.08	สระจรเข้
221.02	119,887.95	ลำน้ำกตะคร้อ
222.01	279,738.55	ตะเคียน บ้านเก่า พันชนะ หนองกรวด
222.02	51,380.55	ด่านใน
202.01	336,828.05	หินดาด ห้วยบง หนองแวง
2. อำเภอสีคิ้ว	769,143.76	
221.03	30,299.62	สีคิ้ว
221.04	79,245.16	หนองหญ้าขาว
212.03	32,630.36	กุดน้อย
222.02	251,719.92	กฤษณะ วัชรใหญ่ ลาดบัวขาว
232.01	65,260.72	บ้านหัน
202.02	223,751.04	หนองน้ำใส ตอนเมือง คลองไผ่
202.03	86,237.33	มิตรภาพ
3. อำเภอโชคชัย	265,256.25	
212.04	226,247.56	ทุ่งอรุณ ท่าลาดขาว กระโทก พลับพลา โชคชัย ละมใหม่พัฒนา ด่านเกวียน ท่าจะหลุง ท่าเยี่ยม
222.03	39,008.20	ท่าว่าง

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นพก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
4. กิ่งอำเภอหนองบุนนาค	362,500.00	
211.03	44,803.33	หนองบุนนาค
212.05	191,432.41	สารภี ไทยเจริญ
252.01	12,626.39	หนองบัวแรด
5. อำเภอขามทะเลสอ	16,797.50	
111.01	2,892.85	โป่งแดง
112.01	2,939.51	ขามทะเลสอ
212.06	6,065.67	พันดุง หนองสว่าง
221.05	4,899.19	บึงอ้อ
6. อำเภอสูงเนิน	450,400.00	
212.07	108,490.47	กุดจิก โค้งยาว โครราช บึงขี้เหล็ก เสมา นากลาง
221.06	52,601.44	โนนค่า
222.04	226,843.71	หนองตะกั่ว สูงเนิน มะเกลือเก่า
202.04	62,464.21	มะเกลือใหม่
7. อำเภอบัวใหญ่	468,468.75	
112.02	84,909.68	ด่านช้าง ห้วยยาง หนองบัวสะอาด
212.08	383,557.52	บัวใหญ่ กุดจอก สามเมือง โนนทองกลาง บัวลาย โนนทอง หนองหว่า เสนาใหญ่ ดอกตะหนัก หนองตาดใหญ่ ชุนทอง โนนจาน สีดา

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นพก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
8. อำเภอคง	430,087.50	
211.04	306,203.33	บ้านปรางค์
212.09	81,810.05	คงหนองมะนาว คูชาด ตาจัน หนองบัว โนนเต็ง
252.02	42,073.74	เทพาลัย
9. อำเภอขามสะแกแสง	198,437.50	
212.10		ขามสะแกแสง โนนเมือง เมืองนาท
10. อำเภอประทาย	343,141.12	
212.11		วังไม้แดง โนนเพ็ด หันห้วยทราย กระทุ่มทราย ตลาดไทร ดอนพัน ประทาย นางรำ หนองค่าย หนองพลวง กุ้งสว่าง
11. กิ่งอำเภอโนนแดง	112,746.22	
212.12	75,981.15	วังหิน ลำพะเนียง โนนแดง
252.03	36,765.07	โนนตาเถร
12. อำเภอครบุรี	1,049,225.00	
211.00	86,935.76	แชะ เฉลียง
212.13	50,962.34	อรพิมพ์
232.02	113,915.83	มาบตะโกเอน
252.04	29,977.85	บ้านใหม่
202.05	803,406.38	ครบุรี โคกกระชาย จรเข้หิน

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นพก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
13. อำเภอเสิงสาง	633,987.50	
222.05	337,313.66	สระตะเคียน เสิงสาง กุดโปลา
232.03	73,152.36	สระโพลู
202.06	223,521.10	โนนสมบูรณ์
14. กิ่งอำเภอแก้งสนามนาง	257,331.25	
112.03	56,487.24	สีสุก
212.14	200,843.52	แก้งสนามนาง บึงพะไล โนนสำราญ
15. อำเภอ บ้านเหลื่อม	135,550.00	
212.15	36,711.35	บ้านเหลื่อม วังโพธิ์
222.06	73,422.70	โคกกระเบื้อง
232.04	25,415.55	ช่อระกา
16. อำเภอปากช่อง	1,126,568.70	
221.07	107,778.86	สันติก
222.07	243,394.20	ปากช่อง ชนงพระ
232.05	146,036.52	วังกะทะ คลองม่วง
201.01	236,440.00	กลางดง
201.02	76,495.32	หนองสำราญ
201.03	121,697.10	โป่งตาลอง
202.07	55,632.96	วังไทร
202.08	139,082.40	หมี่

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นมก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
17. อำเภอโนนสูง	436,362.50	
211.06	33,183.40	บึง
212.16	338,470.68	จันอัด ด่านตลิ่งใหญ่ พนังคราม มะค่า หลุมข้าว ชาบเต่า โนนสูง ดอนชมพู ธารประสาธ
212.17	33,183.40	โตนด
222.08	31,524.23	บ้านใหม่
18. อำเภอห้วยแถลง	325,012.50	
212.18		ห้วยแถลง จิ้ว เมืองพลับพลา หล่งตะเคียน หล่งประดู่ หินดาด กันสวาย กงรถ
19. อำเภอพิมาย	550,731.25	
211.07	3,933.79	สัมฤทธิ์
212.19	475,988.59	โนนเมือง กระเบื้องใหญ่ ชีวาน รังกาใหญ่ โบสถ์ กระชอน ดงใหญ่ ธารละหลอด หนองระเวียง
221.08		นิคมสร้างตนเอง

ศูนย์วิทยุวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นพก.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
20. อำเภอปักธงชัย	1,348,450.00	
111.02	12,965.86	คว
112.04	17,287.82	ดอน
122.01	21,609.77	ตุม ตะขบ ล้านางแก้ว
122.02	276,605.12	นกออก
152.00	203,131.88	วังหมี่
102.00	86,439.10	อุดมทรัพย์
212.20	21,609.77	ลำโรง
221.09	51,863.46	สะแกราช
222.09	159,912.33	ตะคุ โคกไทย เมืองปัก
252.05	285,249.03	วังน้ำเขียว
252.06	146,946.47	ระเวียง
202.09	64,829.32	ภูหลวง
21. อำเภอจักราช	512,850.00	
112.05	43,492.56	ทองหลาง
21. อำเภอจักราช		
112.06	48,929.13	หนองยาง พระพุทธ
211.08	16,309.71	หนองงูเห่าล้อม
212.21	404,118.37	หนองพลวง ท่าช้าง ศรีละออ สีสุก จักราช หนองขาม

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

รหัส นพค.	เนื้อที่โดยประมาณ (ไร่)	ตำบล
22. อำเภอชุมพวง	786,343.75	
212.22	685,242.28	บุง ชุมพวง สำหรับ ตลาดไท เมืองยาง กระจับปี่นอก ละหานปลาค้าว ประสบสูง โนนรัง ช่องแมว บ้านยาง
222.10	101,101.32	ท่าลาด
23. อำเภอเมือง	478,343.75	
112.07	180,197.60	บ้านใหม่ ปะรุใหญ่ พุดซา บ้านเกาะ จอหอ มะเรียง หมื่นไวย
121.01	45,868.48	ไชยมงคล หนองจะบก
121.02	26,210.56	หนองระเวียง
211.09	37,677.68	โคกกรวด
212.23	62,250.08	โคกสูง
212.24	24,572.40	พลกรัง
221.10	19,657.92	บ้านโพธิ์
222.11	81,908.00	โพธิ์กลาง ในเมือง หัวทะเล หนองไผ่ล้อม
24. อำเภอโนนไทย	537,525.00	
212.25		บ้านวัง พังเทียม ทิวรีว ถนนโพธิ์ ค้ำพลู บัดลังก์ สายยอ สระพระ โนนไทย ด้านจาก ลำโรง กำบัง

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2533